

Gymnázium Františka Živného, Bohumín, Jana Palacha 794, příspěvková organizace
J. Palacha 794, 735 81 Bohumín

Minimální preventivní program

Školní rok 2022/2023

Předkladatel:

MP: Mgr. Pavla Valušítková, Mgr. Olga Šaterová

Složení preventivního týmu:

PaedDr. Miroslav Bialoň

Mgr. Pavla Valušítková

Mgr. Olga Šaterová

Zodpovědná osoba: PaedDr. Miroslav Bialoň

Obsah:

- 1. Současný stav problematiky školy**
- 2. Kompetence**
- 3. Zaměření, zdůvodnění, strategie minimálního preventivního programu**
- 4. Dokumenty**
- 5. Cíle projektu, cílová populace, způsob realizace**
 - a. dlouhodobé
 - b. střednědobé
 - c. krátkodobé
- 6. Volnočasové aktivity a další akce školy**
- 7. Primární prevence – součást výuky (rámcový harmonogram)**
- 8. Kontakty a spolupráce s jinými organizacemi**

1. Současný stav problematiky školy

Problematika prevence a aktivity spojené s touto tematikou jsou důležitou a nezbytnou součástí plánu práce naší školy. Jsme si vědomi, že i když patříme mezi „výběrové“ školy a většina žáků k nám přichází s výborným prospěchem, nežádoucí jevy a problémy s nimi spjaté se nám nevyhýbají.

Stará klasická budova vytváří klidné, příjemné prostředí, které je stále citlivě přizpůsobováno současným požadavkům a potřebám moderní výuky. V současné době navštěvuje naši školu 327 žáků. Z tohoto počtu je část dojíždějících z Ostravy, Orlové a blízkého okolí.

Snadná dopravní dostupnost a umístění budovy školy v blízkosti městského parku a velkého sportovního areálu je pozitivním činitelem pro plnění preventivní strategie školy a snižování výskytu sociálně patologických jevů.

2. Kompetence

V rámci výchovně vzdělávacího procesu zařazujeme především aktivity, které umožňují žákům osvojit si kompetence zdravého životního stylu, vedou žáky k zodpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků, k posilování sebeúcty a sebedůvěry, jsou zaměřené na komunikační dovednosti, na schopnost řešit konflikty, na vyrovnávání se s případnými neúspěchy a kritikou.

Všichni členové učitelského sboru se snaží o dobrou komunikaci mezi pedagogy a studenty ve snaze rozvíjet pozitivní mezilidské vztahy a úctu k ostatním i k sobě samému, o vytvoření atmosféry pohody a klidu a o zlepšení komunikace mezi pedagogy a zákonnými zástupci žáků. Škola podporuje tvořivost a snaží se o rozvoj individuality žáků (projektové vyučování, skupinové činnosti, soutěže, workshopy a olympiády). Škola rovněž poskytuje žákům možnost zapojit se do široké škály volnočasových aktivit, seminářů a nepovinných předmětů. Je podporováno vzdělávání učitelů v oblasti prevence sociálně patologických jevů, účast školního metodika prevence i ostatních pedagogů na akreditovaných seminářích a přednáškách.

3. Zaměření, zdůvodnění, strategie minimálního preventivního programu

Život v současném rychle se měnícím světě je spojen s mnohými problémy a výzvami, které se dotýkají nás všech. Moderní společnost a složitá doba, ve které žijeme, na nás klade obrovské nároky a očekávání. Je zcela pochopitelné, že značná část dětí a mládeže se z různých důvodů obtížně vyrovnává s osobními problémy, sociálními požadavky, nejrůznějšími konflikty i školními nároky. Proto školy, kde děti i mládež tráví nemalou část svého života, mají ve svých výchovně vzdělávacích programech zařazeny aktivity související s prevencí sociálně patologických jevů.

Základní princip preventivního programu je realizovaný na základě plnění vymezených dílčích cílů. Ty dávají posléze konkrétní podobu minimálnímu preventivnímu programu (dále jen MPP), který je zaměřen zejména na následující oblasti: prevence drogové závislosti, oblast sociální prevence – výchova proti projevům násilí (šikana, kyberšikana,

rasismus, diskriminace, škodlivé antihumánní ideologie), prevence záškoláctví, prevence kriminality. V souvislosti s charakterem MPP si klademe dílčí cíle, které budou naplňovány jak v oblasti vyučování, tak také v oblasti mimoškolní a zájmové činnosti.

Naše žáky vedeme k tomu, aby ve svém životě volili zdraví, dokázali čelit nástrahám, přesvědčujeme je, že k příjemné změně nálady, obveselení, odstranění potíží či získání nových přátel vedou i jiné cesty než cigareta nebo alkohol.

Je nezbytně nutné, aby se na realizaci preventivního programu podílel celý pedagogický sbor, zákonní zástupci i další instituce, které se prevencí sociálně patologických jevů zabývají.

4. Dokumenty, z nichž vychází realizace minimálního preventivního programu

Úmluva o právech dítěte vyhlášeno ve Sbírce zákonů č. 104/1991

Postavení Úmluvy o právech dítěte v právním řádu ČR je dáno článkem 10 ústavního zákona č. 1/1993 Sb. Ústavy ČR

Zákon 89/2012/ Sb. Občanský zákoník

Školský zákon 561/2004 Sb., v platném znění

Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, v platném znění

Novelizace navazujících právních předpisů (Vyhláška č. 72/2005 Sb.) o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních – Vyhláška 197/2016 Sb., s účinností od 1. 9. 2016

Vyhláška č. 27/2016 Sb. – o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

Novela zákona 359/1999 Sb., v o sociální právní ochraně dětí, provedená zákonem č. 401/2012 Sb. o provedení některých ustanovení zákona o sociálně – právní ochraně dětí

Metodický pokyn k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních čj. MSMT-21149/2016

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních čj. 21291/2010-28

Metodický pokyn MŠMT k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních čj. 20 006/2007-51

Metodický pokyn MŠMT čj. 10 194/2002-14 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví

Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané (Čj.: 25 884/2003-24)

Metodický pokyn MŠMT ČR k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance (Čj.: 14 423/99-22)

Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT (Čj.: 37 014/2005-25)

5. Cíle projektu, cílová populace, způsob realizace

Vyšší gymnázium (čtyřleté gymnázium + 5. - 8. ročník osmiletého gymnázia)

Dlouhodobé cíle:

- systematická výuka a výchova ke zdravému životnímu stylu – bez návykových látek
- zkvalitnění a zintenzivnění spolupráce na úrovni škola – rodina
- budování kladných hodnotových systémů
- důsledná prevence a diagnostika ostatních sociálně patologických jevů

Střednědobé cíle:

Žáci:

- zajištění informovanosti žáků o následcích vznikajících požíváním návykových látek
- zajištění účasti třídních kolektivů na programech organizací zabývajících se problematikou drog, kriminality, agresivity a násilí, rasismu a dalších sociálně patologických jevů
- zařazení témat týkajících se prevence sociálně patologických jevů do výchovně vzdělávacího procesu

Rodiče:

- zabezpečení cílenější informovanosti rodičů – návykové látky, zdravotní a psychická rizika pro dítě, společenský dopad apod.
- zlepšení komunikace a spolupráce se zákonnými zástupci v této oblasti
- seznámení rodičů s programem školy v oblasti všeobecné prevence negativních jevů
- získání podpory a rozvíjení důslednější spolupráce rodičů a školy v rámci prevence všech sociálně patologických jevů

Pedagogové:

- zajištění vzdělanosti celého pedagogického sboru v oblasti prevence sociálně patologických jevů
- vzbuzení zájmu o spolupráci na plnění dlouhodobého cíle – pozitivní motivace
- zlepšení informovanosti a vzdělanosti všech pedagogů, kteří se podílejí na prevenci
- zapracování témat prevence do plánu práce se třídou – třídnické hodiny, výlety, exkurze

Krátkodobé cíle – přednášky, besedy, akce na školní rok 2022/2023

Žáci

Třída	název akce	realizace	termín
1.A	Bát či nebát se	MP-EDU	01.11.2022
KVINTA	Závislosti on-line a jejich rizika	e -DUHA	06.12.2022
SEXTA	Tak to nechceš	MP-EDU	01.11.2022
2.A	Závislosti on-line a jejich rizika	e -DUHA	06.12. 2022
3.A	Nebezpečí závislosti (drogy)	MP Bohumín	30.09. 2022
SEPTIMA	Nebezpečí závislosti (drogy)	MP Bohumín	29.09. 2022

Rodiče:

- informování rodičů o konzultačních hodinách školních metodiků prevence, na něž se mohou v případě potřeby obrátit
- seznámení rodičů s preventivním programem školy
- seznámení rodičů s volnočasovými aktivitami školy

Pedagogové:

- 2x ročně schůzky preventivního týmu
- plnění cílů, způsob realizace, zhodnocení
- průběžné vzdělávání pedagogů v oblasti prevence
- seznámení s preventivním programem

Nižší gymnázium (prima – kvarta)

Dlouhodobé cíle:

- systematická výuka a výchova ke zdravému životnímu stylu – bez návykových látek
- zkvalitnění a zintenzivnění spolupráce na úrovni škola – rodina
- budování kladných hodnotových systémů
- důsledná prevence a diagnostika ostatních sociálně patologických jevů

Střednědobé cíle:

Žáci:

- zajištění informovanosti žáků v oblasti prevence návykových látek
- rozpracování problematiky do tematických plánů jednotlivých předmětů

- spolupráce s organizacemi zabývajícími se touto tematikou
- výchova ke zdravému životnímu stylu – slohové práce, besedy, projekty
- příprava projektu „Zdravý životní styl“
- zajištění spolupráce s odborníky a organizacemi zabývajícími se sociálně patologickými jevy
- zapracování problematiky sociálně patologických jevů do plánu práce školy a jednotlivých témat do vyučovacího procesu
- vypracování témat pro třídnické hodiny

Rodiče:

- zabezpečení informovanosti rodičů o akcích v oblasti prevence SPJ
- zlepšení komunikace a spolupráce v této oblasti
- získání podpory a rozvíjení důslednější spolupráce rodičů a školy v rámci prevence všech sociálně patologických jevů

Pedagogové:

- zajištění vzdělanosti celého pedagogického sboru v oblasti prevence sociálně patologických jevů
- vzbuzení zájmu o spolupráci na plnění dlouhodobého cíle – pozitivní motivace
- zlepšení informovanosti a vzdělanosti všech pedagogů, kteří se podílejí na prevenci
- zapracování témat prevence do plánu práce se třídou – třídnické hodiny, výlety, exkurze

Krátkodobé cíle – besedy, přednášky, akce na školní rok 2022/2023

Žáci:

Třída	název akce	realizace	termín
PRIMA	Adaptační kurz	M.P. + tř.učitel	12.09-15.09. 2022
	Učím se učit	MP-EDU	01.11.2022
SEKUNDA	Klíč ke vztahům	MP-EDU	01.11.2022
	Projekt – zdravý životní styl	učitel OV	2022/2023
TERCIE	Holky z Venuše, kluci z Marsu	MP-EDU	01.11.2022
	Projekt – zdravý životní styl	učitel OV	2022/2023
KVARTA	Nebezpečí závislosti (drogy)	MP-EDU	01.11.2022
	Kyberšikana a kybergrooming	e-DUHA	06.12.2022

Rodiče:

- informování rodičů o konzultačních hodinách školních metodiků prevence, na něž se mohou v případě potřeby obrátit
- seznámení rodičů s preventivním programem školy
- seznámení rodičů s volnočasovými aktivitami školy

Pedagogové:

- 2x ročně schůzky preventivního týmu
- plnění cílů, způsob realizace, zhodnocení
- průběžné vzdělávání pedagogů v oblasti prevence
- seznámení s preventivním programem

6. Volnočasové aktivity a další akce školy

- **kroužky: sportovní hry, příprava na soutěže**
- **školní sportovní soutěže: běh do schodů, aerobik, stolní tenis, volejbal, šplh, silový čtyřboj**
- **akce a soutěže v rámci DDM**
- **výuka cizích jazyků v odpoledních hodinách**
- **hudební kroužek**

Další akce školy:

viz Plán práce školy

7. Primární prevence – součást výuky (rámcový harmonogram)

PŘEDMĚT

TÉMA

Biologie

(prima, sekunda)	Nebezpečí kouření a užívání jiných návykových látek
(tercie, kvarta)	Princip vzniku lidských ras – zabránění xenofobií a pochopení podstaty lidské společnosti Vznik nového lidského jedince- sexuální výchova-význam antikoncepce a pochopení principů zdravého vývoje jedince
1. roč.	Význam zeleně a ekologie pro správné utváření mezilidských vztahů a spolupráce na týmovém úkolu
2. roč.	Význam živočichů a soužití s nimi, otázky etiky chovu zvířat ve velkochovu a spolupráce na týmovém úkolu
3. roč.	Význam zdravé výživy, poruchy příjmu potravy Vliv hypnotik a drog na lidský organismus - video
4. roč.	Význam plánovaného rodičovství, těhotenství a přerušení těhotenství Význam bakterií a virů jako nositelů nebezpečných onemocnění Význam a seznámení snovými postupy při zpracování genetických dat

Chemie

(1. – 4. roč.)

Alkaloidy, léčiva, drogy a zneužívání návykových látek
Vlastnosti uhlovodíků a jejich derivátů, které mohou negativně působit na zdraví člověka (rozpouštědla aj.)

OV

Prima

Vztahy mezi lidmi a formy soužití – vztahy ve dvojici- vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity

(Prima – kvarta)

Závislosti- rizika - prevence
Životní styl a zdraví – životospráva
Citový život člověka – postoje, hodnoty, ideály
Životní perspektivy – zamyšlení nad kvalitou života
Příčiny globálních problémů
Lidská a občanská práva, práva národnostních menšin
Morálka a mravnost
Rasismus, vážný problém lidské civilizace

ZSV

(1. - 4.roč.)

Osobnost a její poznávání
Člověk v náročné životní situaci
Základy psychohygieny
Člověk v sociálních vztazích
Konflikty jejich zvládnání
Asociální jednání psychohygieny
Právní a mravní vědomí
Právní ochrana
Občanské právo, rodinné právo
Trestní právo
Sociální nerovnost
Sociální skupiny a útvary
Rodina a vztah dvou pohlaví, sociologie generací
Normální a patologické ve společnosti
Environmentální logika
Etnocentrismus, rasismus, netolerance

Zeměpis

JAR- Afrika – rasismus, AIDS, hlad, neúroda, slabá zdravotní péče
Města světa – civilizační choroby, kriminalita, drogy, malý tělesný pohyb obyvatel
Arabské země – rostoucí vliv fundamentalismu, náboženství a terorismu

Nové světy (Amerika, Austrálie)-problémy původních obyvatel

IVP

Využívání počítačů efektivně, nebezpečí závislosti na počítačových hrách

Získávání informací a používání internetu

TV

Výchova ke zdravému životnímu stylu, správným stravovacím návykům

Relaxace

Pravidla her a soutěží v duchu fair play

Denní režim a pohybové aktivity

Jazyk český

Slohové práce na téma - Vztahy mezi lidmi

Cizí jazyky

Maturitní témata, konverzace – vztahy mezi lidmi, rasismus, postoj fyzicky a mentálně handicapovaným lidem, národnostní menšiny, sekty a náboženství, vandalismus, kriminalita, drogy

Estetické vých.

Aktivní tvořivá činnost

VV

Poznávání výtvarného umění – vytváření životních postojů

Tvorba varovných plakátů (kouření škodí zdraví apod.)

Účast na soutěžích s tematikou zaměřenou na SPJ

8. Kontakty a spolupráce s jinými organizacemi

PPP Bohumín, PPP Karviná

Krajská hygienická stanice, Karviná – Mizerov

Policie ČR

Městská policie Bohumín

Krizové centrum pro děti a rodinu, Ostrava

Odborníci z řad lékařů, psychologů

Sociálně-právní ochrana dětí (sociální odbor MěÚ Bohumín) – kurátoři pro děti a mládež

MP Education, s. r. o.

Centrum pro rodinu a sociální péči z. s., Ostrava

e-Duha

VZP